

Israëlieten en Palestijnen

Tijdens de voorbije feestdagen voelden namen als Bethlehem en Jeruzalem, en noties als *geen plaats in de herberg, vlucht naar Egypte en kindermoord* voor mij als een stomp in je maag. *Weinig vrede op aarde*, en zeker niet in Jeruzalem en de velden van Bethlehem.

Het bestaan van Israël is altijd omstre-den geweest, Israëls kinderen zijn altijd weer weggevoerd. *Spreek Jeruzalem moed in, maak haar bekend! dat haar slavendienst voorbij is, dat haar schuld is voldaan .....*, lazen we in de Advent uit Jesaja. De context wordt pal voor dat citaat gegeven: *een aantal van uw zonen, het nageslacht dat u hebt verwekt, zal worden weggevoerd. Jeru-zalem is door de Babyloniërs ingenomen, de tempel verwoest, de elite van het volk weggevoerd. In onze herinnering komt dan onvermijdelijk het beeld ons voor de geest hoe de kinderen van Israël door de nazi's werden weggevoerd en voorgoed verdwenen in de nacht van de vernietiging. Nu zien we beelden van de pogroms van 7 oktober, van mannen, vrouwen en kinderen die werden weggevoerd naar de tunnels van de terreur. Onvermijdelijk dat die beelden opkomen, maar we moeten ze niet al te argeloos in Jesaja 'inlezen'. De Judese ballingen in Babylon namen deel aan het bestuur van het rijk, hadden*

posities aan het hof, en mochten hun religie belijden. Die Babyloniërs zijn geen terroristen, al waren het stellig geen lieverdjes.

Jeruzalem gaat bepaald niet vrij uit bij Jesaja: *Ach, de trouwe stad is een hoer geworden. / Waar eens recht heerste en gerechtigheid woonde, / daar huizen nu moordenaars*. Verschrikkelijke woorden. Gods geliefde stad, de plek waar Hij zich voet op de aarde koos, is een stad van moordenaars geworden. Jesaja meet een bijna onmetelijke ruimte uit tussen droom en werkelijkheid, tussen belofte en realiteit. En God wil dan dus de eredienst van zijn volk niet meer: *Ik heb een afschuif van jullie wierook; / jullie feesten, nieuwe maan en sabbat, / ik duld ze niet naast al dat wangedrag. ... Aan jullie handen kleeft bloed!* Het moet worden gezegd. Maar ik vind het doodeng om het Jesaja zelfs in deze dagen ná te zeggen: ik ben opgevoed door ouders die nog gezien hebben hoe het kritisch getuigenis van de joodse bijbel, ons zogenoemde oude testament, werd geperverteerd in een verschrikkelijk antisemitisme. Ik ben opgevoed met het besef dat wij de kinderen van Israël niet hebben beschermd. Ik heb gestudeerd in de Amsterdamse binnenstad waar ik nog het verschrikkelijke gat rond de Joden-

breestraat en de synagogen op het Jonas Daniël Meijerplein heb gezien. Ik neem mijn buitenlandse gasten nu mee

Actie **Kerkbalans**
50 jaar kerkbalans.nl

**GEEF
VANDAAG
VOOR DE
KERK VAN
MORGEN**

naar het namenmonument daar, met de namen van hen die werden weggevoerd en nooit terugkeerden, 102.000 namen. Hoe konden we in godsnaam komen waar we nu zijn?

Ik moest denken aan het eerste Bijbelboek, Genesis. Aan de twee vrouwen van Abraham, Hagar en Sara. Hagar is de Egyptische slavin van Abraham. Hij kon Gods belofte dat hij met zijn oude vrouw Sara een zoon zou krijgen niet geloven. Dus regelde hij de zaakjes zelf maar even ("Hagar, meid, kom hier!"). Zo verwekte hij op eigen houtje Ismaël. Die zoon werd de aartsvader van de Arabieren, en zo figureert hij ook in de Koran. De andere vrouw is de oude Sara, met wie Abraham uiteindelijk de zoon van Gods belofte kreeg, Isaak, aartsvader van de Israëlieten.

En nu het mooie, profetische van dat verhaal in Genesis. Die halfbroers Isaak en Ismaël blijven vrienden. Beiden

worden de stamvaders van een groot volk, Joden en Arabieren. En beiden zijn lievelingen van God. De Barmhartige redt Isaak van het mes als Abraham hem offeren wil. En de Barmhartige redt Ismaël als hij bijna sterft van de dorst, nadat Abraham hem met zijn moeder de woestijn in heeft gestuurd. Het verhaal is exemplarisch: ook Ismaël en zijn kinderen zijn altijd weer verdreven. Tot in onze dagen toe. (En weer is er geen drinkwater.)

Het oude verhaal vertelt: de God van Abraham is ook de God van Ismaël en zijn kinderen. En zoals Isaak en zijn nakomelingen zullen wonen in het beloofde land, zo zullen Ismaëls zonen en dochters wonen *in een gebied dat zich uitstrekt van Chawila tot Sur, dat ten oosten van Egypte ligt*. Twee bevriende volken. Naast elkaar. En met elkaar.

Maar wie gelooft er nog in een oud verhaal?

Tussen haakjes: laten we dat ook realiseren in deze dagen van Kerkbalans: deze verhalen moeten we kunnen blijven vertellen en uitleggen, om zo de hoop een beetje gaande te houden. Omwille van de vrede op aarde.

Marcel Barnard

Vacature

In verband met de pensionering van de huidige medewerkster zoekt de Protestantse gemeente te Leiden kandidaten voor de functie van

medewerker kerkelijk bureau (m/v) 16 uur per week

Voor deze betaalde functie zouden we graag in contact komen met iemand die het leuk vindt om zich in brede zin bezig te houden met de ondersteuning van het kerkelijk bedrijf. Variatie en flexibiliteit zijn dan ook de kernwoorden binnen deze functie. Secretariële ervaring en enig cijfermatig inzicht zijn een pre.

Het gaat met name om de secretariële ondersteuning van het College van Kerkrentmeesters en redactioneel werk voor het Leids Kerkblad. Daarnaast zijn er vele ad hoc werkzaamheden zoals Kerkbalans, verzekeringen en natuurlijk contact met de Kerkenraden en de leden van onze vijf geloofsgemeenschappen.

Het secretariaat van het Kerkelijk Bureau bestaat uit een team van twee secretariële medewerkers en een financiële administrateur.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Ronald Hartsuiker, Hoofd Kerkelijk Bureau, r.hartsuiker@kerkelijkbureauleiden.nl of 06-13301570.

Raad van Kerken

Corrector gezocht

Wekelijks staat in het Leids Nieuwsblad een artikel namens de Raad van Kerken in Leiden. Een flink aantal jaren heeft Elly Venekamp-van Hal ieder weekend de artikelen gecorrigeerd.

Per 1 januari is zij met dit werk gestopt. Veel dank voor haar jarenlange inzet!

We zijn nu op zoek naar iemand die haar werk zou willen overnemen. Als het u wat lijkt dan kunt u voor inlichtingen en contact mailen naar hermiek90@gmail.com. We zien uw reactie graag tegemoet.

Namens de Raad van Kerken Leiden,
Herman de Geus coördinator artikelen Leids Nieuwsblad

Jong

Aanstelling Ilse Visser

Ilse Visser werkte in 2023 als jeugdwerker in de Marekerk. Tijdens dit jaar heeft ze al verschillende verantwoordelijkheden binnen het PgL bovenwijks jongerenwerk op zich genomen. Per januari 2024 is haar functie gewijzigd naar een bredere en nieuwe rol binnen de PgL. Deze PgL-brede aanpak is in lijn met het nieuwe beleidsplan. Binnen deze nieuwe rol zal Ilse zich

richten op het kinder- en jongerenwerk, met een focus op beleid en toerusting in de vijf wijken. Daarnaast zal zij betrokken zijn bij de uitvoering van bovenwijkse activiteiten. Het komende jaar blijven we in gesprek om deze rol op zowel PgL- als wijkniveau optimaal vorm te geven.

Ilse heeft theologie gestudeerd in Leiden en Amsterdam. Na haar studie heeft ze lange tijd gewerkt in het bijbelvertaalwerk in het buitenland en vervolgens voor het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap. Momenteel volgt ze een post-HBO opleiding voor christelijk jongerenwerk. Ilse is getrouwd met Arjan en samen hebben ze drie kinderen: Ralph (11), Quinn (10) en Emily (4).

Ilse is bereikbaar op ilse.visser@pg-leiden.nl of 06-57482040.

Terugblik

We kijken terug op een mooie eerste helft van het seizoen 2023-24 met als afsluiting kerststukjes maken en bezorgen bij ouderen in Leiden Zuidwest en een spannende kerstquiz. Tijdens deze Christmas party verzorgden Trieneke, de scriba van Zuidwest, en Els een heerlijke maaltijd.

v.l.n.r.: Inge, Sanne, Renske en Ingmar.

Aftrap nieuwe jaar: lasergamen

Voor de tweede helft van het seizoen ligt de planning klaar. We beginnen met lasergamen op vrijdagavond 26 januari. Alle kinderen uit groep 7-8 zijn van harte welkom in de Marekerk van 19.00 tot 20.30 uur, terwijl iedereen van middelbare schoolleeftijd welkom is in de Hooglandse Kerk vanaf 20.00 uur.

Uitnodigingen zijn per kerk verzonden, maar als je je nog wilt aanmelden, stuur dan een mailtje naar ilse.visser@pg-leiden.nl of een appje naar 06-57482040.

PGL YOUTH **2024**
SAVE THE DATE

JAN 26

LASERGAMEN
...IN EEN VAN DE KERKEN

PGL JEUGDVIERING
+LUNCH+ACTIVITEIT

MAA 3

MAA 28+31

28-THE PASSION
31-PAASWANDELING

SINGELLOOP
LOPEN VOOR EEN GOED DOEL

APR 12

JUN 2

EINDACTIVITEIT
...SURPRISE...

OP DE HOOGTE BLIJVEN VAN DE LAATSTE UPDATES?
SCAN DE QR EN JOIN DE WHATSAPP GROEP

Bureau voor Betekenis - Agenda

- Op donderdag 1 februari is er een filmavond met Tabitha van Krimpen - Barbie: knalroze maar verrassend diepgaand. Het is in Cultuurhuis Sijthoff, Doezastraat 1-B om 19.30 uur.
- Dinsdag 13 februari hebben we een Boxclinic - de kracht van Focus. Start om 20.00 uur.
- Donderdag 29 februari is er weer een Bloeklas - Waarom willen we steeds iets nieuws? 19.45 uur in Cultuurhuis Sijthoff.

Ga naar bvbleiden.nl voor meer informatie en om je aan te melden!

Algemene Kerkenraad en College van Kerkrentmeesters

Geef voor de kerk van morgen!

Dat is het thema van de landelijke actie Kerkbalans. Deze geldwervingsactie bestaat al weer 50 jaar. Elk jaar werken de Rooms-Katholieke Kerk, de Protestantse Kerk, de Oud-Katholieke Kerk van Nederland en de Evangelische Broedergemeente (sinds 2018) samen om geld te werven voor het lokale kerkenwerk.

Dat is een uitdaging, want het gaat in de kerk om veel geld. In onze Protestantse gemeente Leiden heb je het dan over een bedrag van een kleine 2 miljoen euro. Wat er van betaald wordt? Salarissen van predikanten, jeugdwerker, ouderenwerker, pastoraat, gebruik en onderhoud van (historische) gebouwen en ruimten voor het kerkenwerk, communicatie, onderhoud en ontwikkeling van (nieuwe) website, het jeugdwerk, enz. Een flinke uitdaging om het benodigde bedrag binnen te halen, want met steeds minder mensen moeten we samen meer opbrengen.

Tijdens Kerkbalans *geven we voor de kerk van morgen*. Vanuit die kerk van morgen geven we ook aan diaconale doelen. Mooie symboliek trouwens: in een kerkdienst geven we onze gaven om het diaconale werk in deze wereld mogelijk te maken en zelf worden we - met de zegen van God - de wereld ingestuurd om tot zegen voor de mensen om ons heen te zijn.

Geef voor de kerk van morgen – en de kerk van nu dan? Je kunt toch pas zorgen voor de kerk van morgen wanneer je ook zorgt voor de kerk van nu? Zorgen voor *de kerk van morgen* vraagt om lef om nu te investeren.

In de beleidsperiode 2024-2028 proberen we de Protestantse gemeente in Leiden te *herontwerpen*. Het is noodzakelijk om te investeren in nieuwe of andere vormen van kerk-zijn. De krimp van de kerk daagt ons uit om niet te verkrampen, maar om in ontspannen creativiteit, geloof en moed nieuwe stappen te zetten. Hoe? Door te investeren in jeugdwerk, in kerk-zijn in/voor de stad en de wijk, in het samen PgL zijn en ook het ouderenwerk. In dat *herontwerpen van de kerk* willen we

zijn waar de Leidenaren zijn. Omdat we ook in de kerk een euro maar één keer kunnen uitgeven, is extra geld nodig.

Kerk-zijn waar de Leidenaren zijn. Weten we waar de Leidenaren zijn en waar zij zich mee bezig houden? Lukt het ons om met de Leidenaren om ons heen een goede relatie op te bouwen? Doen we mee in het ontwikkelen van goede initiatieven om de stad en de wijk leefbaar te houden? Dat vraagt durf, bescheidenheid, creativiteit en flexibiliteit.

Geld is als smeerolie voor het werk vanuit en in de kerk. Natuurlijk hebben we ook mensen nodig om het werk uit te voeren. We zijn dankbaar dat veel gemeenteleden met veel passie meewerken. En binnen de kerkenraden is er durf aanwezig om menskracht en deskundigheid in te huren, wanneer die ontbreekt, om het noodzakelijke kerkenwerk toch uit te voeren. Dat kost ook geld.

Geef voor de kerk van morgen! Een trouwe kern van gemeenteleden doet dit elk jaar al. Ze doneren royaal voor Kerkbalans, zorgen dat de kas van de wijkgemeente gevuld is, schenken periodieke giften, regelen zelfs legaten en het aangaan van leningen. We zijn dankbaar voor die hartverwarmende betrokkenheid!

Doet u mee om te geven *voor de kerk van morgen* en nodigt u anderen uit om dat ook te doen? Vol goede moed gaan de kerkenraden door met het leiding geven aan het herontwerp van de Protestantse gemeente in Leiden!

*Namens het College van Kerkrentmeesters,
Nico Belo, scriba van de Algemene Kerkenraad*

Diaconie

Aandacht voor kwetsbaarheid in 2024

Zelfredzaamheid beschouwen we als een groot goed. Zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen.

Maar ..... gebruik maken van de voorzieningen in Leiden, zelfs als je niet Nederlandstalig, geletterd, op leeftijd, met beperkingen of digibeeft bent? Wat als je geen formele verblijfsstatus hebt?

Wat als je overgeleverd bent aan zwart werken, afhankelijk bent van je sociale netwerk voor een slaapplek? Of van een parkeergarage?

Wat als je net wat meer dan het minimuminkomen verdient en zo geen aanspraak kunt maken op aanvullingen of toeslagen?

Wat als je jong bent en woningzoekende, al jaren op de wachtlijst staat, of recent gescheiden en aangewezen bent op de particuliere woningmarkt?

Al deze praktijkverhalen horen we in De Bakkerij.

Waar mensen komen die het niet redden. Niet zelfredzaam zijn. In de wirwar van sociale voorzieningen de weg kwijt, of er bang voor zijn. Bij sommigen komen we thuis, of mogen we meekijken in hun portemonnee.

Al deze verhalen laten zien dat het best normaal is om 'niet zelfredzaam' te zijn. Maar afhankelijk en elkaar nodig te hebben. Het is belangrijk dat er aandacht is voor deze verhalen! Voor de mens in dit verhaal en voor hun humaniteit. Dat ze niet de dupe worden van een ingewikkeld systeem, maar dat er iemand is bij wie ze terecht kunnen.

Een luisterend oor.

Een maatje.

Een spreekuur.

Een maaltijd met anderen.

Moge we met deze attitude het nieuwe jaar ingaan.

Met warm-hartigheid voor onze eigen kwetsbaarheid en ontvankelijkheid voor de ander.

Bent u nieuwsgierig geworden naar enkele van bovenstaande doelgroepen? Wilt u van betekenis zijn voor deze mensen in Leiden en wilt u als goed voornemen de handen uit de mouwen steken en hebt u enkele tot meerdere uren per week beschikbaar? Structureel,

incidenteel of projectmatig?

Kijk dan eens bij onderstaande mooie vrijwilligersvacatures!

Welkom 2024!

Welkom bij De Bakkerij!

Handen uit de mouwen voor een betere wereld?

Zie hieronder onze actuele vrijwilligersvacatures.

- o Voor het Dagelijks Bestuur zoeken wij uitbreiding en vervanging. We zijn op zoek naar mensen met een diaconaal hart, een netwerk binnen Leiden en de Leidse kerken en bestuurlijke ervaring. Het bestuur werkt als een team en de taken worden verdeeld op basis van ieders specifieke kwaliteiten en vaardigheden.
- o Maatje bij Oma gaat op Stap
- o Bestuursfunctie of begeleidersfunctie bij COOL
- o Hand- en spandiensten op afroep voor De Bakkerij
- o 'Wegwijsmaken in Leiden' voor onze crisishulpverleners
- o Invalkracht voor de balie van De Bakkerij

Kijk voor meer informatie op de website www.debakkerijleiden.nl/nieuws of neem contact met ons op: 071-514 49 65

De Paasbroden komen er weer aan!

De Paasbrodenactie kent een lange traditie sinds de opening van het diaconaal centrum in zijn huidige vorm. De Bakkerij ontleent niet voor niets haar naam aan de oude Armenbakkerij die

eeuwenlang brood bakte voor Leidse gezinnen, die in zware economische tijden maar moeilijk de eindjes aan elkaar konden knopen. Traditiegetrouw kunnen ook dit jaar de broden worden besteld

en kunnen deze worden opgehaald en uitgedeeld in het weekend voor Pasen!

Betoverend Kerstdiner voor dak- en thuislozen

Op 14 december jl. konden 192 gasten plaatsnemen aan de feestelijk gedekte tafels in de Marekerk waar zij werden

getrakteerd op een heerlijke maaltijd verzorgd door Chinees Restaurant Woo-Ping, uitgeserveerd door M25-ers. Onder leiding van Straatorkest 'De Straatklinkers' uit Amsterdam werden kerstliederen gezongen! Met dank aan Straatpastoraat Leiden, M25Leiden, de fondsen en vele vrijwilligers!

Trots op onze vrijwilliger Tadese Asghdom die de Leidse Vrijwilligersprijs 2023 ontving!

College van Kerkrentmeesters en Algemene Kerkenraad, Nico Belo scriba

du PRIE

bouw & ontwikkeling b.v.

Restauratie / Renovatie / Utiliteitsbouw / Woningbouw

www.duprie.nl

VASTGOED ONDERHOUD

Willem Baart & Zn.

Al meer dan
50 jaar

www.baartbv.nl • Tel.: 071-5234111

bms notarissen

BMS Notarissen

Plantsoen 25

2311 KG Leiden

T. 071 516 29 30

E. info@bmsnotarissen.nl

www.bmsnotarissen.nl

Notarissen

mr. R.H. (Roel) Breedveld

mr. E.J. (Egbert) Moolenaar

mr. M. (Mark) Schwarze

Ons kantoor is aangesloten bij
Nederlandse Notariële Orde

Begraafplaats Rhijnhof, Laan te Rhijnhof 4, Leiden

Gedenkmuur voor urnen

- * Voor alle gezindten
- * Diverse sfeergebieden om eigen plek uit te zoeken
- * Graf reserveren bij leven
- * Budgetgraven en keldergraven
- * Urnenmuren, urnengraven, urnenkelders
- * Verscheidene strooivelden
- * Openlucht-aula
- * Rouwsteiger voor uitvaart over water
- * Moderne aula's en koffiekamers
- * Wandelpark met natuur- en kunstroutes
- * Theehuis Veldheim dagelijks geopend

De medewerkers van Rhijnhof denken graag mee over wensen voor begraven en asbestemming.
071-532 06 09 (keuzemenu toets 2)
info@rhijnhof.nl - www.rhijnhof.nl

Openingstijden:

Kantoor: maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 16.00

Theehuis Veldheim: maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00
(Theehuis opent 10.00) Zondag van 11.00 tot 17.00

jan van duuren & zn bv

Internationaal verhuis- en transportbedrijf

- In- en uitpak service
- Verhuizen met zorg
- De- en montage van uw meubels
- Handyman voor afhalen van uw verlichting en schilderijen
- Leeg opleveren van uw oude woning

Admiraal Banckertweg 6 | 2315 SR Leiden | info@janvanduuren.nl

www.janvanduuren.nl - 071-5225999

al ruim 100 jaar een begrip in Leiden

witgoed
ijzerwaren
installaties
beveiliging
sleutelservice
koopmans verf
gereedschappen
bouwmaterialen
totaal verbouwing
tuingereedschappen

Hartwijk

SINDS 1919

www.hartwijk.nl

Lammermarkt 3 2312CK Leiden 071-5126627

Kapsalon Smittenaar

Sinds 1905

Specialist in:

Krullen knippen
Haarkleuringen

071-5124273

Hooigracht 102

www.kapsalonsmittenaar.nl

Leiden Zuidwest – De Pelgrim

Kerkbalans 2024

Op 1 oktober 2023 is dominee Mirjam Buitenwerf bevestigd als predikant voor onze wijkgemeente. Samen met haar en onze vrijwilligers willen wij de rol van de kerk in Leiden Zuidwest en in de Stevenshof, naast de zorg voor de ouderen, nog meer gestalte geven. Belangrijk in een tijd waarin eenzaamheid steeds meer voorkomt. Natuurlijk wordt ook aandacht besteed aan het jongerenwerk. De kerk is niet alleen belangrijk voor de leden van de gemeente, maar ook voor de hele samenleving. Zij werkt verbindend tussen mensen en is op diaconaal vlak actief. Zoals het werk van de voedselbank en het contact met onze zustergemeente in Roemenië. Door uw bijdrage aan de Actie Kerkbalans kunnen wij de diensten op zondag, maar ook andere activiteiten in stand houden. Zo blijven we elkaar ontmoeten en hebben wij zorg voor elkaar. In het vertrouwen, dat God ons leidt zal het ook volgend jaar zeker weer lukken.

Bevestiging van ambtsdragers

Herman de Geus, Erna van Hoven en Trieneke van Berkum

In de dienst van 28 januari staan we stil bij het stoppen als ambtsdrager van Erna van Hove, en de (her-)bevestiging van Trieneke van Berkum en Herman de Geus. Voor scriba Trieneke wordt dit haar derde termijn. De kerkenraad is blij dat zij zich weer 4 jaar voor onze gemeente wil inzetten. Erna en 'preekvoorzieners' Herman zijn drie termijnen ouderling geweest. Voor Erna een mooi moment om te stoppen, voor Herman -met de komst van onze nieuwe predikant- juist aanleiding om nog 4 jaar door te gaan. De kerkenraad is Erna zeer erkentelijk voor het vele werk dat zij als ouderling heeft verzet. Tegelijkertijd is de kerkenraad blij dat Herman door wil gaan. De dienst in De Pelgrim wordt geleid door ds. Mirjam Buitenwerf.

Annet Pelleboer, voorzitter kerkenraad

De Bijbel open

De verhalen uit de Bijbel zijn al eeuwen oud, en ontstaan in een andere context dan de onze. Dat maakt dat er altijd een vertaalslag nodig is om ze goed te kunnen begrijpen. Bij deze cursus lezen we iedere bijeenkomst een bepaald tekstgedeelte uit de Bijbel. Er wordt uitleg over gegeven, we lezen verschillende vertalingen, en bespreken hoe de tekst in onze eigen tijd van betekenis kan zijn. We komen bij elkaar op de dinsdagmiddag, om 14.30 u in de Verdieping (Stevensbloem 269), en starten eind januari (aanschuiven in februari is mogelijk): 23/1, 6/2, 27-2 en 12-3.

Opgave/informatie bij ds. Mirjam Buitenwerf, tel. 06-40425789, mail: buitenwerf.pglzw@gmail.com

'Samen luisteren in de stilte' – meditatiecursus

In de Veertigdagentijd verzorgt ds. Margreet Klokke een serie meditatiemiddagen volgens de Lectio Divina-methode, waarbij een Bijbeltekst in stilte beluisterd wordt aan de hand van vragen die helpen om tot concentratie te komen en verdieping. Iedereen kan meedoen, ook wie geen of weinig ervaring heeft met mediteren. Data: donderdagen 8-2, 22-2, 7-3 en 21-3, 15.30-17.00 u, in De Verdieping, Stevensbloem 269. Max. 15 deelnemers. Begeleiding & opgave: ds. Margreet Klokke, klokke@leidsebinnenstadsgemeente.nl

Oecumenische vespers

Ook dit jaar zijn er in de Veertigdagentijd weer oecumenische vespers, georganiseerd door onze gemeente en de parochie Lam Gods. U bent van harte welkom bij de vespersdiensten op 21-2, 28-2, 13-3 en 20-3, steeds om 19.00 uur in de Pelgrim. Op woensdagavond 6 maart is er (tussen de vespers door) een sobere maaltijd, om 18.00 uur in de Maria Middelaars (Rijndijk 283).

Zondag 11 februari om 14.30 uur in de Vredeskerk: een vrolijk concert

The Keys is een Leids koor, opgericht door een clubje vrouwen dat na het zingen bij studenten koren, graag door wilde gaan met zingen, o.l.v. Arina Holwerda. Hun repertoire bestaat uit allerlei genres: van oude rocknummers tot top 40, van kleinkunst tot iets klassiekers. Ze deden mee aan het Korenfestival en aan optredens in de stad en ook hebben ze twee keer een "eigen" muzikale show gemaakt. In 2022 hebben ze prachtig gezongen tijdens de kerstviering in de Vredeskerk.

Dat beviel zo goed, dat we een vervolg afspraken. En deze zondag is het zover en treden ze op. Met hun prachtige jonge stemmen zingen ze de sterren van de hemel. Ze brengen een gevarieerd programma ten gehore. Na afloop is er koffie en thee. Het belooft een mooie middag te worden, mis het niet! De toegang is gratis; (een vrijwillige bijdrage mag). Afsluiting rond 16.00 uur.

Jorine de Klerk

Nieuw: nu ook Kliederkerk in Leiden Zuidwest

Op zondagmiddag 17 maart start de allereerste Kliederkerk in De Verdieping in Leiden Zuidwest met het maken van Palmpaasstokken voor jong en oud. Woon je in de buurt en heb je zin om mee te doen of vind je het leuk om deze activiteit te promoten? Stuur dan een bericht naar jong@pg-leiden.nl

Kerkdiensten

	De Pelgrim	Vredeskerk	Marekerk
Zondag 28 januari Deurcollecte: PKN: Jonge generaties – interactief bijbelspel voor jongeren	10.00 ds. M. Buitenwerf	10.00 ds. C. de Jonge, Avondmaal	10.00 ds. T. Jacobs, doopdienst 17.00 K. ten Voorde, Alphadienst
Zondag 4 februari Deurcollecte: Bureau van Betekenis	10.00 ds. P.F. Warmenhoven	10.00 ds. G.J. Venema	10.00 ds. A.J. van der Toorn 17.00 ds. R.H.M. de Jonge
Zondag 11 februari Deurcollecte: onderhoud kerkelijke gebouwen	10.00 ds. M. Buitenwerf, Heilig Avondmaal	10.00 ds. J.J. Baan	10.00 ds. T. Jacobs, jeugddienst 17.00 ds. W.J. Dekker, Wageningen
Woensdag 14 februari - aswoensdag - begin 40 dagentijd			
Zondag 18 februari - 1^e lijdenszondag Deurcollecte: eredienst en pastoraat	10.00 ds. M. Driessen	10.00 ds. G.J. Venema, m.m.v. de kerncantorij	10.00 ds. M.A. Geluk, Katwijk aan Zee 17.00 ds. W. Markus, Bergschenhoek
Zondag 25 februari - 2^e lijdenszondag Deurcollecte: onderhoud kerkelijke gebouwen	10.00 ds. B.J.W. Schelhaas	10.00 ds. F.D. Rooze	10.00 ds. T. Jacobs, Heilig Avondmaal 17.00 ds. N. de Boo, Zeist
Zondag 3 maart - 3^e lijdenszondag Deurcollecte: jeugdwerk PgL-breed	10.00 ds. M. Buitenwerf	10.00 ds. G.J. Venema	10.00 ds. T. Jacobs 17.00 ds. M.C. van Pelt, Ridderkerk, Alphadienst
Zondag 10 maart - 4^e lijdenszondag Deurcollecte: onderhoud kerkelijke gebouwen	10.00 ds. O. Elseman, Den Haag	10.00 ds. J.M.F. Bellwinkel	10.00 ds. W.H. Hendriks, Ter Aar 17.00 ds. T. Jacobs
Woensdag 13 maart - biddag Deurcollecte: doel te bepalen door de Marekerkgemeente			19.30 ds. T. Jacobs, i.s.m. Herengrachtkerk
Zondag 17 maart - 5^e lijdenszondag Deurcollecte: PKN: missionair werk Nederland – kennis over pionieren voor iedereen beschikbaar	10.00 ds. M. Buitenwerf	10.00 ds. G.J. Venema	10.00 ds. F.J. van Harten, Scheveningen 17.00 ds. C.M. van Loon, Rotterdam
Zondag 24 maart - Palm Pasen - 6^e lijdenszondag Deurcollecte: PKN: missionair werk Nederland - Het Paasverhaal voor heel Nederland	10.00 ds. J.M.F. Bellwinkel	10.00 ds. C. de Jonge	10.00 ds. T. Jacobs - belijdenis 17.00 ds. J. Quist, Scheveningen

Hooglandse Kerk	De Regenboog
10.00 ds. J. van Rijn 12.00 Ekklesia, ds. K. van den Broeke	10.00 leden van de geloofsgemeenschap
10.00 ds. M.R. Klokke, doopdienst m.m.v. de Leidse Cantorij 12.00 Ekklesia, ds. O. Boersma	10.00 ds. M. Buitenwerf
10.00 ds. B. Luttikhuis 12.00 Ekklesia, ds. J. Berkvens	10.00 ds. Van den Akker
19.30 ds. M.R. Klokke, vesper i.s.m. LSE/Marekerk	19.00 pastor W. Hoogendoorn, Aswoensdagviering met askruisje m.m.v. het Regenboogkoor
10.00 ds. M.R. Klokke, dienst met jongeren (iedereen welkom) 12.00 Ekklesia, ds. H. Schouten	10.00 R. Schreuders
10.00 ds. G. van Dijk 12.00 Ekklesia, M. Draaijers 17.00 ds. M.R. Klokke, cantatevesper	10.00 pastor W. Hoogendoorn
10.00 ds. M.R. Klokke, m.m.v. de Leidse Cantorij 12.00 Ekklesia, ds. O. Boersma	10.00 J.C.R. Wijngaard, m.m.v. het Regenboogkoor
10.00 ds. M.R. Klokke, Avondmaal 12.00 Ekklesia, ds. R. van Zwieten	10.00 leden van de geloofsgemeenschap
10.00 ds. B. Kuipers 12.00 Ekklesia, ds. D. van Veen	10.00 pastor W. Hoogendoorn
10.00 ds. M.R. Klokke 12.00 Ekklesia, ds. H. Pals 17.00 ds. M.R. Klokke, Cantatevesper	10.00 ds. M. Buitenwerf

Overige vieringen

Waalse Kerk Leiden

Breestraat 62-64

2311 CS Leiden

Zondag 10.30 u.

28-01 ds. R.N. Bennahmias

04-02 ds. R.N. Bennahmias

11-02 ds. R.N. Bennahmias

18-02 ds. D. Zantingh

25-02 ds. D. Zantingh

03-03 ds. R.N. Bennahmias

10-03 ds. R.N. Bennahmias

17-03 J.B. la Grouw

24-03 ds. L. van Hilten-Matthijsen

Scheppingskerk Leiderdorp

Van Poelgeestlaan 2

2352 TD Leiderdorp.

Dienst voor doven.

Zondag 10.00 u.

28-01 C. van Rijn + tolk

11-02 ds. R.H.M. de Jonge + tolk

25-02 R. Poppe + tolk

10-03 W. Otte

24-03 N. Langstraat + tolk

Lakenhof Leiden

Arthur van Schendelstraat 2

2321 WH Leiden.

Zondag 10.30 u.

28-01; 11-02; 25-02; 10-03; 24-03: ds. J.C.R. Wijngaard

Zuydtwijck Leiden

Aaltje Noordewierlaan 50

2324 KS Leiden.

Zaterdag 10.30 u.

03-02; 02-03: Th. Van Driel

Schouwenhove Leiden

Schouwenhove 27

2332 DP Leiden.

Woensdag 15.00 u.

21-02 pastor M. de Ridder, Sassenheim

20-03 ds. M. Driessen

Bijbelkringen te Schouwenhove

15.00-16.00 uur

31-01 ds. M. Driessen

De Verbinding – Vredeskerk

Vertrekkende en komende ambtsdragers

Op zondag 21 januari was er wisseling van de wacht. Een aantal mensen heeft het ambt neergelegd: Marleen Kruijt was acht jaar lang ouderling-kerkrentmeester, Wim Plantenga was vier jaar diaken en Peter Baan vier jaar pastoraal ouderling, evenals Theo Krispijn. Voor Theo was het de laatste van een groot aantal ambtsperiodes: gedurende enkele decennia was hij feitelijk op een of andere wijze telkens beschikbaar voor de kerkenraad. Voor allen geldt dat zij met hart en ziel invulling hebben gegeven aan het ambtswerk en met toewijding hebben meegewerkt aan de eredienst door op persoonlijke wijze voor te gaan in de gebeden, ook in de veeleisende periode van de coronacrisis. We zijn dankbaar voor hun opbouwende werk in de voorbije jaren!

We zijn erg blij dat we drie gemeenteleden bereid hebben gevonden het ambt op zich te nemen. De samenstelling van de kerkenraad blijft hierdoor goed op peil. Bart Pieters en Marijke Ouwerkerk worden beiden pastoraal ouderling. Zij zullen het pastoraal beaad komen versterken én als ouderling van dienst voorgaan in de gebeden. Bas Oerlemans

wordt diaken; ook hij zal voorgaan in de gebeden. Na enkele maanden van voorbereiding neemt hij vanaf deze maand het voorzitterschap van de kerkenraad over van Tetje Oelen. Tetje blijft voorlopig nog in de kerkenraad, zodat de continuïteit is gewaarborgd. Met een vernieuwd team aan het begin van het nieuwe jaar zien we de toekomst met vertrouwen tegemoet!

ds. René Venema

Vrolijk concert van Leids koor The Keys zondag 11 februari om 14.30 uur in de Vredeskerk!

Voor alle informatie: zie pagina 6 van Leiden Zuidwest.

Familie Abad

Onze gasten uit Colombia wonen nu drie maanden bij ons in de kerk en deze termijn is met drie maanden verlengd. Ze voelen zich al aardig thuis: ze helpen spontaan mee met allerlei werkzaamheden in de kerk. Elke zondag zijn ze in de kerkdienst aanwezig. Met een vertaling van de Orde van Dienst en een Spaanse bijbel proberen ze de dienst zoveel mogelijk te volgen. De kinderen gaan naar de kinderkerk en de leiding probeert met behulp van Google Trans-

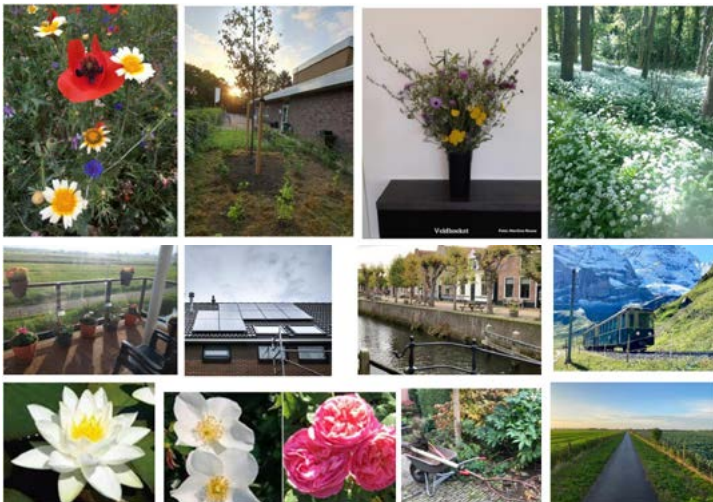
late de kinderen erbij te betrekken. Snel Nederlands leren is nu de uitdaging!

Gemeentemaaltijden Veertigdagentijd

Ook dit jaar worden er weer gemeentemaaltijden met een kort liturgisch moment georganiseerd in De Wijkplaats. Enkele gemeenteleden zullen een maaltijdsoep maken, die we op de maandagen van 19 februari t/m 18 maart met elkaar zullen eten. De opbrengst gaat naar een nader te bepalen goed doel. Meer informatie volgt in de nieuwsbrief.

Groene kerk – estafette

In mei 2023 vroeg de redactie van onze eigen nieuwsbrief of er iemand een stukje wilde schrijven over De Verbinding als Groene Kerk met de bedoeling dat het een estafette zou worden die ondertussen al vijftien nummers voortduurt. De bijdragen zijn heel divers, zoals een bijdrage over het belang van inheemse planten voor de biodiversiteit, de kerktuin, over waarom het kerkblad nog steeds in plastic is verpakt, over het gebruik van een oude auto of juist van het openbaar vervoer. Over hun mooie groene tuin, het mooiste stukje groen in Leiden, over de veelheid van kleuren groen, over de biologische zorgboerderij, over zonnepanelen en ga zo maar door. De Groene Kerk is dus een bron van inspiratie!

BOEKEN EN KINDERSPEELGOED MARKT

OPBRENGST VOOR DE VREDESKERK
EEN OPEN HUIS MIDDEN IN DE WIK
(BURGGRAVENLAAN HOEK VAN VOLLENHOVENKADE)

zaterdag
10 februari
10 - 2 uur

inleveren op
7, 8 en 9 februari
tussen 19:00 en
20:00 uur in de
Vredeskerk

EEN GEZELLIG EVENEMENT,
MET VOOR ELK WAT WILS.

Marekerkgemeente – Marekerk

2024

Bij het begin van het nieuwe jaar wensen we elkaar Gods zegen toe. Gods zegen is voor mij meer dan elkaar een gelukkig nieuw jaar toewensen. Zegen omvat ons hele leven. Ook als het donker is, wil God daarin op verborgen wijze voor ons het goede.

Begin vorig jaar schreef ik in dit kerkblad: "Als predikant hoop ik in 2023 weer heel wat diensten voor te bereiden en te leiden." Maar eind februari werd ik overspannen. Mijn (zon)dagen kregen een onverwachte wending van werken naar zoeken naar rust en herstel. Dat was niet eenvoudig. Inmiddels gaat het beter en probeer ik mijn taken weer op te pakken. Op dit moment werk ik 50%. Ik merk dat het me goed doet, maar dat het me ook veel energie kost. Ik hoop in 2024 verder te herstellen. Ik heb veel waardering voor mijn kerkenraad. Ze stonden liefdevol om mij/ons heen en hebben op goede wijze leiding gegeven aan de gemeente in moeilijke tijden. Het afgelopen jaar was voor de gemeente een bewogen jaar met veel verdriet vanwege ziekte en overlijden.

Kerkenraad

Aan het begin van dit jaar nemen afscheid we van enkele kerkenraadsleden:

- Arjan Visser. Hij was 4 jaar pastoraal ouderling. Zijn warme betrokkenheid is tot zegen geweest.
- Jan Pieter in 't Veld. Hij was 8 jaar ouderling-kerkrentmeester. Jan Pieter heeft een praktische inslag en heeft zich met name ingezet op het gebied van het kosterschap.
- Herman ten Hove. Hij neemt na 12 jaar afscheid. Herman is studenten-ouderling geweest, daarna scriba en de laatste jaren missionair ouderling. Zijn betrokken ijver is van grote waarde geweest. Wij danken alle drie voor hun inzet.

Herman ten Hove

Arjan Visser

Jan-Pieter in 't Veld

Evelien Remijn en Agnes Glastra waren diakenen met een bepaalde opdracht en hebben in de afgelopen periode afscheid genomen van het college van diakenen van de PgL. Ook hen willen we danken voor hun bijdrage. Tot onze vreugde zijn er in de afgelopen periode ook nieuwe mensen gevonden voor het kerkenraadswerk. Neline van Toor zal missionair ouderling worden en Bely Voskamp en Gerdien

Neline van Toor

Bely Voskamp

Gerdien de Bruin

Gert Dronkers

de Bruin pastoraal ouderling. Door hun komst is de kerkenraad weer compleet. Daar ben ik dankbaar voor.

Gert Dronkers is op voordracht van het college van kerkrentmeesters verkozen tot ouderling-kerkrentmeester. Hij zal geen deel uit maken van de wijkkerkenraad, maar zal secretaris worden van het CvK. We wensen hen alle vier wijsheid, geduld en vreugde toe in het ambtelijke werk.

ds. Ton Jacobs

OV63

Afgelopen december zijn de sleutels van het pand Oude Vest 63 overhandigd aan de Pgl. Dankzij de gezamenlijke inspanning van diverse gemeenteleden is het gelukt om via een leen/gift-constructie voldoende geld in te zamelen voor de aankoop.

Het pand is aangeschaft om twee redenen. Ten eerste is er gebrek aan ruimte voor onze jeugd. Op zondag en vrijdag passen zij niet in het Marehuis. Daarnaast is er een breed gedragen verlangen het pand zo te gebruiken dat we beter invulling kunnen geven aan een zichtbare, levendige, open kerk in de stad.

Om OV63 bruikbaar te maken, is de Commissie OV63 gevormd met daarin diverse specialisten met kennis van onder meer bouwen, financiën en juridische zaken. Deze commissie wordt ondersteund door de werkgroepen Gebruik, Bouw en Beheer.

Terwijl het eerste sloopwerk al plaatsvindt, is de werkgroep Gebruik begonnen met een oriëntatie op een optimaal gebruik. Hoe benutten we de ruimtes zo dat diverse doelgroepen er terecht kunnen en we de verbinding met de stad aangaan?

Naast dat we zoveel mogelijk vrijwilligers inzetten voor het klussen en meedenken over de plannen, is er nog een flink bedrag nodig voor de verbouwing. Helpt u mee in het creëren van een plek voor ontmoeting en stilte te midden van alle hectiek? Uw tijd, ideeën en uw financiële bijdrage is zeer welkom!

Edward Mauritz

Leidse Binnenstadsgemeente – Hooglandse Kerk

Kamervragen - Hooglandse Kamer 3 februari 16.00 uur

Op zaterdag 3 februari bent u bij het scheiden van de markt welkom in de Hooglandse Kamer. Daar zullen Nadia Bouras en Sara Polak geïnterviewd worden over de vraag: 'Hoe raakt het Joods Palestijnse conflict Nederland?' Bouras komt uit een immigratie-gezin met Marokkaans-Islamitische wortels. Zij is universitair docent in Leiden en gespecialiseerd in immigratiegeschiedenis. Polak komt uit een seculier Joods milieu waarin de Tweede Wereldoorlog diepe sporen heeft achtergelaten. Ook zij is universitair docent in Leiden. Zij is gespecialiseerd in Amerikaanse politieke geschiedenis. Hoe gaan deze twee zo verschillende collega's nu met elkaar om? In welk opzicht botsen ze, waarin

vinden ze elkaar? Hoe gaan ze om met de vragen die hen gesteld worden? Wat maakt dat het Joods Palestijnse conflict zo'n spanning oproept in onze samenleving? Hoe kunnen we daarmee omgaan? Kom mee praten, luisteren, en denken. Welkom vanaf 15.45 uur, we beginnen om 16.00 uur. Om 17.00 uur is er een drankje om bij na te praten.

Serie kerkdiensten - 40-dagentijd

In de 40-dagentijd wordt er in de Hooglandse Kerk een serie diensten gehouden met als thema: 'Luisteren naar Bijbelse klokkenluiders'. Je zou de twaalf kleine profeten klokkenluiders van de oudheid kunnen noemen. Hun stem raakt aan wat er in onze tijd klinkt aan oproepen om tot inkeer en ommekeer te komen. Dat is ook waar de 40-dagentijd toe uitnodigt: Om vaste patronen te onderzoeken en te kijken waar er verandering of beweging nodig is! Er wordt gelezen uit o.a. Amos, Hosea, Nahum en Habakuk.

Meditatiecursus 40-dagentijd: 'Samen luisteren in de stilte'

Vanouds is de 40-dagentijd een periode van inkeer en omkeer, van aandacht

voor de eigen geestelijke weg. Dit jaar kun je invulling aan geven door deel te nemen aan een serie meditatieavonden volgens de Lectio Divina-methode, waarbij een Bijbeltekst in stilte beluisterd wordt aan de hand van vragen die helpen om tot concentratie te komen en verdieping. Het boek 'Samen luisteren in de stilte' van Jos Douma en Anselm Grün wordt ernaast gebruikt.

Dit biedt voor elke dag in de 40-dagentijd een meditatie voor thuis. Iedereen kan meedoen, ook wie geen of weinig ervaring heeft met mediteren. De cursus wordt gegeven in de Hooglandse Kamer, Hooglandse Kerkgracht 58, op donderdag 8 en 22 februari en 7 en 21 maart. Wie belangstelling heeft kan een mailtje sturen naar klokke@leidsebinnenstadsgemeente.nl

ds. Margreet Klokke

Aswoensdag in de Hooglandse Kerk, ook met jongeren

Op woensdag 14 februari wordt er in de Hooglandse Kerk stil gestaan bij het begin van de 40-dagentijd door het samen eten van een sobere maaltijd. Welkom vanaf 18.00 uur. Dit jaar schuiven de jongeren van de PGL aan bij de lange tafel in de Tuinzaal. Wilma van Asperen zorgt voor de soep, de diakenen zorgen voor brood.

Spreker is Irma Heuft. Zij werkt bij de Luisterlijn. Deze is dag en nacht bereikbaar voor een vertrouwelijk gesprek. Waarover gaat het in zo'n gesprek? Wat kan luisteren doen? Irma vertelt erover. In aansluiting op de maaltijd wordt er om 19.30 uur een vesper gehouden van de Binnenstadskerken, waarin ds. Ton Jacobs, ds. Owe Boersma en/of ik voorgaan. Opgave kan bij wmravensbergen@gmail.com

Merenwijk – De Regenboog

Kinderkerstfeest, ook met de scholen

Ook dit jaar hebben we samen weer genoten van een prachtig kinderkerstfeest, waarbij niet alleen de kinderen fantasie meespeelden in het kerstspel, maar ook een aantal volwassenen hun steentje bijdroegen. Het was een mooi geheel, en wat hebben we weer genoten van onze geweldige kerstband! Wist u trouwens dat in de week voor de kerstavankantie ook de kinderen van twee scholen in de Merenwijk (de Zijlwijschool en de Tweemaster) kerst hebben gevierd in de Regenboog? Ik vond het een eer om hierbij als dominee een rol te mogen spelen, en samen met de kinderen en de leerkrachten Kerst te mogen vieren.

ds. Mirjam Buitenwerf

De Bijbel open

De verhalen uit de Bijbel zijn al eeuwen oud en ontstaan in een heel andere context dan de onze. Dat maakt dat er altijd een vertaalslag nodig is om ze goed te kunnen begrijpen. Bij deze cursus lezen we iedere bijeenkomst een bepaald tekstgedeelte uit de Bijbel. Er wordt uitleg over gegeven, we bekijken verschillende vertalingen, en we bespreken hoe ze in onze eigen tijd van betekenis kunnen zijn. We komen bij elkaar op een aantal donderdagavonden, steeds om 20.00 uur in de Regenboog, en starten eind januari (maar u kunt ook in februari nog aanschuiven): 25-1, 8-2, 29-2 en 21-3.

Opgave en informatie bij ds. Mirjam Buitenwerf, tel. 06-40425789, ds.regenboog@gmail.com

Activiteiten voor kinderen en (groot)ouders/begeleiders:

Zondagmiddag 11 februari, 16.00 u, kaarsen maken voor de Veertigdagentijd (voor kinderen en volwassenen).

Zaterdagmiddag 23 maart, 16.00 uur, Palmpasen stokken maken, en zondag 24 maart: gezinsviering met optocht voor de kinderen. Opgave en informatie bij ds. Mirjam Buitenwerf

Driekoningen

Op zondag 8 januari hebben we Driekoningen gevierd. De kinderen in de dienst hadden zich met behulp van Alize de Witt en Truus de Haan verkleed als wijzen uit het oosten. In processie liepen ze door het gangpad naar voren om hun geschenken bij de kerststal neer te leggen.

Na de viering was er de Nieuwjaarsreceptie in de Ontmoetingsruimte

Mooi werk!

Vorig jaar moest er voor een vitaliteitsscan van de Protestantse gemeente Leiden een presentatie gegeven worden van wat er zoal in de Regenboog gebeurt. Het eerste wat bij mij opkwam na het samenstellen van de presentatie was: doen wij zoveel?

Er is veel in de Regenboog. Maar er zijn ook activiteiten die niet opvallen, die als het ware als vanzelfsprekend meegaan in de stroom van alles wat er gebeurt. Zo hangt er in de gang bij de zalen een wandkleed. Er is veel tijd besteed aan het maken van dit kleed. Het is als een cadeau aangeboden voor het vijftigjarig bestaan van onze geloofsgemeenschap. Aan dat overhandigen is weinig tot geen ruchtbaarheid gegeven. Na de renovatie van de hal en de gang is het kleed weer opgehangen, en het blijkt wonderwel in de nieuwe kleurstelling van ons gebouw te passen! Met terugwerkende kracht willen we de quiltgroep alsnog danken voor dit mooie cadeau en de waardering uitspreken voor hun inzet en het resultaat.

Over waardering gesproken: in het programmaboekje voor het huidige seizoen '23-'24 staat bij één van de activiteiten "onder voorbehoud". Ik heb het over de Regenboogdis, al vele jaren een begrip in onze geloofsgemeenschap. Helaas is bij gebrek aan voldoende ondersteuning het besluit genomen deze activiteit te beëindigen. In de vele jaren van het bestaan hebben evenzovele mensen meegewerkt om de Regenboogdis elke laatste vrijdag van de maand te realiseren. Veel dank en waardering wil ik hier uitspreken voor al het werk dat door velen met succes verzet is.

Er zijn veel vrijwilligers actief in onze geloofsgemeenschap om gezamenlijk vanuit ons geloof al die taken uit te voeren op veel verschillende terreinen. Soms op de voorgrond, maar vaak ook onopvallend op de achtergrond.

Al deze mensen, deze vrijwilligers, wil ik graag als ondersteuning een zegenbede meegeven die ik kreeg aangereikt:

Moge de Eeuwige je zegenen
en beschermen en je helpen opstaan als je valt.
Moge de Eeuwige je veerkracht geven
en de moed om je grenzen te verleggen.
Moge de Eeuwige het werk van je handen zegenen,
wie je ook bent en wat je ook kan!

Jan Vis, voorzitter AKM

Ekklesia Leiden – Hooglandse Kerk

Onze nieuwe pastor

Owe Boersma is sinds 1 oktober onze nieuwe pastor. Hij stelt zichzelf voor en deelt de indrukken van zijn nieuwe functie.

Na een studie theologie in Kampen (1978-1985) aan de toenmalige Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken in Nederland, en een promotietraject in de kerkgeschiedenis (afgesloten in 1994), ben ik sindsdien tot voor kort in het buitenland werkzaam geweest. Mijn vrouw Hedda Klip, (oudtestamentica en sinds kort predikant in Voorhout) en ik hebben samen theologie gedoceerd in Kameroen en Cairo, Egypte (1994-2002). Daarna volgde werk in Bazel, Hamburg, Genève en Berlijn, voor verschillende zendings- en diaconieorganisaties en voor de Wereldraad van Kerken.

Leiden is de plaats waar mijn vrouw theologie heeft gestudeerd, en ook ik menig uur in de universiteitsbibliotheek en op andere plaatsen heb doorgebracht. Toen de Leidse Ekklesia begin 2023 op zoek ging naar een nieuwe pastor, leek me dit een interessante voortzetting van mijn werk – nu meer lokaal, maar toch: oecumenisch. Een plek waar ervaringen gedeeld kunnen worden, en waar open en nieuwsgierig samen met elkaar gezocht wordt wat geloven nu betekent en betekenen kan.

Aantreden op 1 oktober betekent: op 3 oktober in al zijn glorie het ontzet van Leiden mee te mogen vieren. Met reveille, koraal op de Garenmarkt, kerkdienst in de Pieterskerk, haring en wittebrood. Feestelijker begin is nauwelijks denkbaar.

Na een paar maanden “in het ambt” kan ik al mooie zaken berichten. Juist op het moment van mijn aantreden is de Ekklesia met een “breed beraad” of “concilie” bezig. Een bijzonder intensief samen nadenken over wat deze geloofsgemeenschap is, waar zij vandaan komt, wie zij is, en waarheen zij gaan wil.

Met grote vanzelfsprekendheid mocht ik vanaf september aan dit spannende proces deelnemen. Mijn eerste werkdag, zondag 1 oktober, vond met ruim 80 mensen een indrukwekkende discussie en beraadmiddag plaats in de Regenboog, die een passend vervolg kreeg op 10 december, waar nu gericht over de toekomst nagedacht werd.

Waar een beginnend predikant(e) normaal veel tijd nodig heeft om de mensen en groepen in de gemeenschap te ontmoeten en te leren kennen, was dit breed beraad een geweldige mogelijkheid voor mij om veel mensen, meningen, en discussies te leren kennen. Al verschillende keren heb ik uitgesproken, dat ik onder de indruk ben van de diepgang, de ernst, en de enorme inzet waarmee dit proces vormgegeven wordt, en hoe open en eerlijk met elkaar in dit proces omgegaan wordt. Waar het ons als gemeenschap leiden zal, wordt in de komende maanden duidelijk. Ik ben benieuwd, en heb vertrouwen dat een goede weg gevonden zal worden.

De zondagse diensten ervaar ik als feestelijk en rijk, door de verscheidenheid aan voorgangers, door de gedegen voorbereiding door het Team Vieringen, en door de muzikale inbreng van de Schola Cantorum, waar ik als tenor graag meezing.

In breder verband noem ik graag de hartelijkheid en ondersteuning vanuit de Protestantse gemeente Leiden, die het mogelijk maakte – door een beroep als predikant met een bijzondere opdracht – om dit werk ten behoeve van de Ekklesia te gaan doen. Die ondersteuning en openheid blijkt niet alleen daaruit, maar de uitwisseling en ontmoetingen zijn vanaf het begin plezierig en constructief geweest, net als een aantal andere, oecumenische contacten. In die zin ben ik bezig mijn plaats hier in Leiden te vinden.

Al kwam ik van ver, uit Berlijn, mijn vrouw woonde al in Leiden, net als twee van onze drie kinderen. In die zin is deze overgang zelfs een soort van “thuis komen”. In ieder geval voelt het zo. Graag hoop ik velen van u, die dit lezen, in de komende tijd te ontmoeten op verschillende manieren. Ik zie ernaar uit.

Bijzonder kerkenwerk Leiden

Cantatevesper zondag 25 februari om 17.00 uur

Uitgevoerd wordt cantate 22 door het Leids Projectkoor o.l.v. Dennis Broeders. Dit is een vroege cantate van Bach. Hij doet in 1723 auditie voor het cantorschap van de Thomaskirche in Leipzig. Hij schrijft daarvoor deze cantate op 7 februari en dat is de laatste zondag voor het begin van de vasten. Eigenlijk wil men in Leipzig Telemann benoemen, maar die verkiest een post naar Hamburg. Verschillende andere kandidaten worden te licht bevonden, maar omdat Bachs cantates wel zeer worden geprezen, valt de keuze uiteindelijk op hem. De titel van cantate 22 is: Jesus nahm zu sich die Zwölfe. Hij bestaat uit 5 delen. In het eerste deel kondigt Jezus zijn twaalf leerlingen aan dat zij naar Jeruzalem opgaan, waar alles volbracht wordt wat geschreven staat over de Mensenzoon. En in het laatste deel horen wij hoe zij inderdaad de meester volgen, op weg naar de stad van vrede.

Cantatevesper zondag 24 maart om 17.00 uur

De laatste cantatevesper van dit seizoen belooft een bijzondere vesper te worden, uitgevoerd door het Residentie Kamerkoor en Residentie Bachorkest, Den Haag o.l.v. Jos Vermunt.

Te horen zal zijn cantate 182, Himmelskönig, sei willkommen, gecomponeerd door Bach nadat hij aan het hof van Weimar van organist tot concertmeester werd gepromoveerd. Hij schreef de cantate voor Palmzondag en deze wordt voor het eerst in 1714 uitgevoerd.

Het libretto is waarschijnlijk van bibliothecaris en hofpoëet

Salomo Frank. Deze was minder ingenomen met het schrijven van aria's en recitatieven in kerkmuziek, vandaar dat in cantate 182 slechts één recitatief te horen is. Diverse aria's en koren volgen elkaar dus op zonder recitatief. Ook is er niet het gebruikelijke slotkoraal.

De evangelielezing voor Palmzondag is Matteüs 21:1-9, waarin het gaat over Jezus' glorieuze intocht in Jeruzalem.

De tekst van de cantate sluit hierbij aan.

Solisten: Alt: Anne-Marieke Evers, Tenor: Chris Postuma, Bas: n.t.b.

Beide cantates zijn in de Hooglandse Kerk met voorganger ds. Margreet Klokke en organist Willeke Smits.

Residentie Kamerkoor van Maurice Haak

Uitvaartverzorging Janson&Bolland
071-5 122 112
www.levendaal.eu

Janson&Bolland Levendaal 103 Leiden	Afscheidscentrum Oegstgeest Piet Heinlaan 42a Oegstgeest
---	--

Kerkelijk Centrum
De Regenboog

Verhuur van zalen
4-20-50-100-250 personen

Vergaderingen recepties
cursussen bijeenkomsten

Gratis parkeren!

Beheerder: R. van Heyningen
Watermolen 1, 2317 ST Leiden
071-5212858

Email: beheerder@kcregenboog.nl
www.deregenboogmerenwijk.nl/verhuur

**DE EERSTE
STAP GAAT
ZELDEN
ACHTERUIT**

 DRIEBERGEN
accountants
fris | scherp | helder

T 071 402 16 21
algemeen@driebergenaccountants.nl
www.driebergenaccountants.nl

Vrijdag 1 maart vieren we in Leiden de oecumenische Wereldgebedsdag

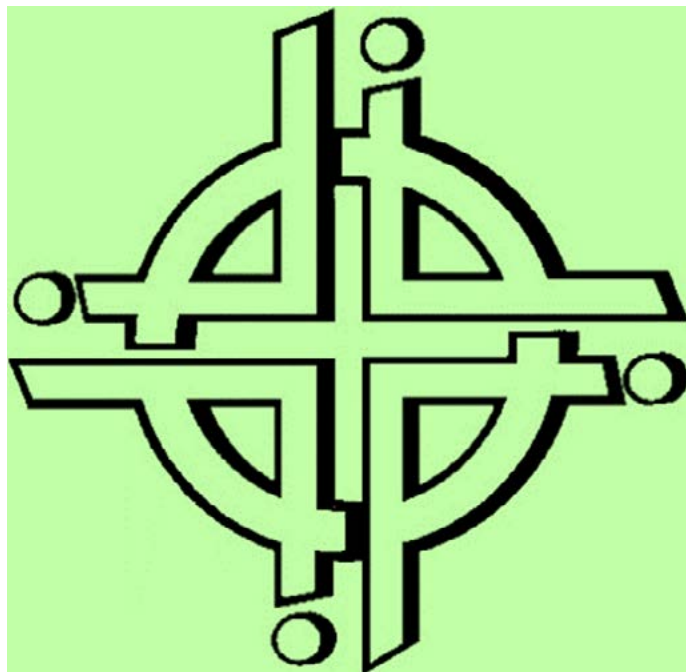
Om 20.00 uur in de Petruskerk, Lammenschansweg 40a Leiden

De gebeden voor dit jaar zijn geschreven door christelijke vrouwen uit Palestina van verschillende kerkgenootschappen. Ze kozen als Bijbellesing en motto voor deze dienst "Verdraag elkaar in liefde" uit de Efeziërs 4.

Wat voor een oproep uit een land, dat gebukt gaat onder haat, oorlog en zo veel leed! Palestina werd ongeveer 5 jaar geleden als gastland voor de viering van 2024 gekozen tijdens een internationale WGD conferentie. Ons gebed is sinds de verschrikkelijke geweldsuitbarsting meer als nodig. De Palestijnse christenen zijn in hun omgeving helaas een uiterst kleine minderheid. Zij verlangen naar onze solidariteit en geloofsverbinding met christenen elders ter wereld. Hun woorden kunnen we niet naast ons neerleggen. We horen tijdens de dienst levensverhalen van drie vrouwen uit het Heilige Land. We zullen gebeden toevoegen die de actuele situatie voor God dragen en bidden om vrede. We laten ons inspireren door het geloof van deze vrouwen en bidden hun woorden mee: "Leid ons in een leven dat onze roeping als christenen waardig is".

Deze dienst wordt voorbereid door een Leidse oecumenische groep vrouwen.

Wie mee wil zingen in het projectkoor voor deze dienst kan zich opgeven bij Victoria Twist: vj.twist@kpnplanet.nl

Het Wereldgebedsdagsymbool. Het is samengesteld uit Vier knielende biddende mensen vormen

Colofon

Leids Kerkblad

Is een uitgave van de
Protestantse gemeente te Leiden
Van Vollenhovekade 22, 2313 GG Leiden
T: 071-5764145
E: redactie@protestantsegemeenteleiden.nl

De PgL en de Diaconie PgL zijn aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instellingen.

Uitgebreide informatie op de website:
www.protestantsegemeenteleiden.nl/anbi

Redactie

Hennie van der Ouw, eindredacteur
Harmy Jansen, contactpersoon, coördinatie red.
Gerard Daalhuisen, hoofdredacteur
Ronald Hartsuiker, algemeen

Het volgende nummer

verschijnt op 20 maart. De kopij moet uiterlijk op **dinsdag 5 maart** om 12.00 uur zijn ingeleverd.

Collectebonnen

www.protestantsegemeenteleiden.nl/webwinkel
E: info@kerkelijkbureauleiden.nl

Advertentieredactie

info@kerkelijkbureauleiden.nl

Vormgeving

Chris Driessen Desktopping - cdtp@ziggo.nl

Druk

De Bink - Leiden

Wijkgemeente Zuid West - De Pelgrim

Predikant: ds. Mirjam Buitenwerf, 06-40425789
E: buitenwerf.pglzw@gmail.com
Scriba: Trieneke van Berkum
E: scriba-pgleidenzuidwest@hotmail.com
Info: <https://leidenzuidwest.protestantsekerk.net>
Kerkelijk centrum: De Verdieping
Stevensbloem 269, 2331 JD

De Verbinding - Vredeskerk

Predikant: ds. René Venema, 06-81456079
E: ds@renevenema.nl
Scriba: Lodewijk de Jonge
E: scriba@deverbindingleiden.nl
Info: www.deverbindingleiden.nl
Wijkcentrum De Wijkplaats:
Topaaslaan 23, 2332 JC, 071-7851276

Marekerkgemeente - Marekerk

Predikant: ds. Ton Jacobs, 071-8870207
E: jacobs@marekerk.nl
Scriba: E: marekerk@gmail.com
Info: www.marekerk.nl

Leidse Binnenstadsgemeente - Hooglandse Kerk

Predikant: ds. Margreet Klokke, 06-48228505
E: klokke@leidsebinnenstadsgemeente.nl
Scriba: Rutger van Soeren, E: scribalbg@gmail.com
Info: www.leidsebinnenstadsgemeente.nl

Merenwijk - De Regenboog

Predikant: ds. Mirjam Buitenwerf, 06-40425789
E: ds.regenboog@gmail.com
Scriba: Anja Rijken
E: rijkenanja@gmail.com
Info: www.deregenboogmerenwijk.nl

Diaconie - De Bakkerij

Coördinator: ds. Judith van den Berg-Meelis
E: info@debakkerijleiden.nl
Info: www.debakkerijleiden.nl

Ekklesia Leiden

Pastor: ds. Owe Boersma, 06-30559980
E: o.boersma@ekkesialeiden.nl
Secretariaat: Rapenburg 100, 2311 GA Leiden
E: info@ekkesialeiden.nl
Info: www.ekkesialeiden.nl

Raad van Kerken Leiden

Voorzitter: Ruud Meester
Secretaris: Owe Boersma
E: rvkleidensecretariaat@gmail.com
Info: www.raadvankerkenleiden.nl

Bijzonder Kerkenwerk Leiden

Info: www.evensongsleiden.nl
www.stichtingcantate.nl
www.kerstnachtdienst-pieterskerk.nl

Jong-PgL

Jeugdwerker: Ilse Visser, 06-57482040
E: jong@pg-leiden.nl

Ouderenpastoraat PgL

Pastor: Jorine de Klerk, 06-38709440
E: pastorjorinedeklerk@pg-leiden.nl

Algemene Kerkenraad en

College van Kerkrentmeesters
Secretariaat: Van Vollenhovekade 22
2313 GG Leiden
E: info@kerkelijkbureauleiden.nl